

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobce: **T.M.**
se sídlem xxx

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní 118/16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu kárné komise žalované ze dne 10. 6. 2021, sp. zn. K 107/2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí kárného senátu kárné komise žalované ze dne 25. 9. 2020, sp. zn. K 107/2019. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání kárného provinění tím, že poté, co v přesně nezjištěný den v roce 2012 převzal právní zastoupení K. U. jako žalované v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 98 C 97/2012, o zaplacení 1 225 900,32 Kč a 17 390 EUR s přísl.,

Shodu s prvopisem potvrzuje: J.H.

- klientku do současné doby neinformoval o průběhu řízení ani o vydání rozsudku doručeného mu dne 12. 7. 2018, kterým jí byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 1 217 000,32 Kč a částku 17 390 EUR se zákonným úrokem z prodlení, a dále zaplatit státu soudní poplatek v částce 84 270 Kč,
- bez porady s klientkou podal v jejím zastoupení blanketní odvolání proti uvedenému rozsudku, které však ani přes výzvu soudu nedoplnil,
- klientku neinformoval o povinnosti zaplatit soudní poplatek z podaného odvolání, přičemž bez jejího vědomí požádal v jejím zastoupení o osvobození od soudního poplatku,
- klientku neinformoval o průběhu odvolacího řízení ani o jeho výsledku a ani o tom, že věc se stala pravomocnou dne 12. 10. 2017,
- klientce přes její žádost do současné doby nevrátil doklady vztahující se k předmětnému řízení, včetně rozhodnutí soudů obou stupňů,
- pro klientku se stal nedostupným,

v důsledku čehož klientka nesplnila soudem uložené povinnosti, jejichž splnění se tak po ní protistrana domáhá v rámci exekučního řízení,

čímž porušil § 16 odst. 1 a 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, a § 17 téhož zákona ve spojení s čl. 4 odst. 1 a 2 a čl. 9 odst. 1 a 4 usnesení představenstva žalované č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „etický kodex“). Za to bylo žalobci uloženo kárné opatření dle § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii, a to pokuta ve výši 50 000 Kč.

2. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaná nesprávně právně posoudila věc. Úvodem podotkl, že kárné provinění je deliktem založeným na zavinění (§ 32 odst. 2 zákona o advokacii), jeho esenciální náležitostí je tedy subjektivní stránka jednání, naopak není založeno na principu objektivní odpovědnosti.
3. Žalobce měl za to, že nebyly prokázány skutečnosti vytýkané mu prvostupňovým rozhodnutím. Prvostupňový orgán dle žalobce vycházel pouze z tezí klientky a nebral v potaz tvrzení žalobce, tedy zejména odkaz žalobce na e-mailovou korespondenci, kdy klientku vyzýval v rámci řízení před soudem prvního stupně k doložení důkazů, které uvedla ve svém vyjádření jako žalovaná, informoval ji o doručení rozsudku včetně podání odvolání a požadoval úhradu soudního poplatku a doložení dalších důkazů. Na telefonáty ani na e-maily klientka nereagovala. Žalobce dodal, že jeho e-mail byl napaden viry, tudíž byla nenávratně zničena celá jeho e-mailová korespondence, a to nejen u předmětné klientky.
4. Žalobce zmínil, že spis klientky měl v elektronické podobě a doložil jej prvostupňovému orgánu, přičemž z něj byl patrný žalobcův postup ve věci klientky.
5. Klientka též neuvedla pravdu, pokud tvrdila, že se nemohla žalobce dopátrat. Žalobce má sídlo uvedené na webu žalované, kde je rovněž uvedena adresa datové schránky, jejímž prostřednictvím jej klientka mohla kontaktovat.
6. Dále žalobce uvedl, že právní norma založená na principech trestního práva nemůže být založena na definici, která připouští rozšiřování výkladu právních pojmů, což je v rozporu s principem *ultima ratio* trestního práva a s principem restriktivního výkladu právní normy. Žalobce upozornil, že novelou zákona o advokacii bylo s účinností od 1. 1. 2021 do § 17 za slovo „postupuje“ (při výkonu advokacie...) vloženo slovo „zejména“. Žalobce měl za to, že tato změna dává žalované pravomoc rozšířit odpovědnost advokáta i na jiná jednání než ta související čistě s výkonem advokacie. Tato změna je účinná až od 1. 1. 2021 a nelze ji aplikovat na žalobce s odkazem na etický kodex. Žalobce se domníval, že v demokratickém státu nelze připustit, aby žalovaná coby samosprávná organizace monitorovala činnost svých členů mimo výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J.H.

Vyjádření žalované

7. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout. K otázce zavinění podotkla, že pro spáchání kárného provinění postačuje zavinění ve formě nevědomé nedbalosti.
8. Žalovaná popřela, že by bylo rozhodováno pouze o dvou rovnocenných protichůdných tvrzeních žalobce a jeho klientky. Předně, klientka vypovídala při jednání prvostupňového orgánu dne 25. 9. 2020 jako svědkyně pod sankcí postihu za vědomě nepravdivou výpověď. Zejména však její tvrzení, na rozdíl od tvrzení žalobce, byla podpořena listinnými důkazy, například doručenkami prokazujícími, že žalobce si korespondenci od ní nevyzvedával. Naproti tomu žalobce vypovídal jako kárně obviněný, takže se mohl hájit způsobem, jakým uzná za vhodný. To by samo o sobě nebylo důvodem pro nepoužitelnost jeho výpovědi jako důkazu, podstatné však je, že žalobce svá tvrzení nijak neprokázal.
9. Ohledně žalobní námitky, že nebylo prokázáno, že žalobce klientku neinformoval, žalovaná poznamenala, že negativní skutečnost lze prokazovat jen velmi obtížně, pokud vůbec. V daném případě je zde však věrohodná svědecká výpověď klientky, jež je v souladu s dalšími důkazy. Naopak, žalobce nijak neprokázal, že by klientku informoval o doručení rozsudku a navazujících procesních krocích; stejně tak neprokázal, že by jí vrátil doklady.
10. Žalovaná zdůraznila, že advokát přebírající zmocnění k zastoupení pro celé řízení musí být v takovém řízení sám aktivní, jak ve vztahu k orgánu, před kterým se řízení vede, tak i ve vztahu ke klientovi. Pokud mezi advokátem a klientem není dostatečný komunikační kanál, který advokátovi umožňuje ověřit si, že se jeho informace ke klientovi dostala, a klientovi umožňuje předat příslušný pokyn advokátovi k dalšímu postupu ve věci, nejde o nedostatek přičitatelný klientovi, nýbrž v celé šíři o chybu, za niž je odpovědný advokát.
11. Pokud jde o tzv. elektronický spis žalobce, neexistuje v něm žádný údaj, který by potvrzoval, že by kárně obviněný klientku informoval (viz bod 7 napadeného rozhodnutí). Advokát je povinen vést advokátní spis (dokumentaci o poskytování právních služeb), jak mu ukládá § 25 odst. 1 zákona o advokacii a usnesení představenstva žalované č. 9/1999 Věstníku. Dle článku 1 tohoto usnesení musí být dokumentace vedena tak, aby z ní byl zřejmý postup advokáta při poskytování právních služeb. Žádnou takovou dokumentaci však žalobce nepředložil, a pokud předložil svůj elektronický spis, chybí v něm doklady o komunikaci s klientkou podstatné pro posouzení vytýkaného jednání. Žalobce nepředložil žádný důkaz ani na podporu svého tvrzení, že byl jeho počítač napaden virem. Napadené rozhodnutí v bodu 10 správně uvádí, že advokát by měl mít pro obdobné případy k dispozici jednoznačný důkaz o tom, že klienta informoval o doručení rozsudku a vyžádal si od něho pokyny potřebné k dalšímu řádnému vyřizování věci. Tvrdil-li přitom žalobce, že ztratil „papírový“ spis, měl postupovat např. tak, jak uvádí bod 3 napadeného rozhodnutí, tedy spis rekonstruovat. Při náležité péči by tedy žalobce měl mít o této velmi neobvyklé situaci, ztrátě elektronické i papírové dokumentace, dostatek důkazů, jimiž by mohl svá tvrzení prokázat.
12. Jestliže žalobce namítl, že klientka se s ním mohla spojit prostřednictvím datové schránky či zjistit jeho sídlo na webu žalované, pak povinnost kontaktovat klienta a informovat jej o postupu při vyřízení jeho věci má podle čl. 9 odst. 1 etického kodexu advokát, což žalobce nečinil.
13. Co se týče námitky žalobce, že nelze rozšiřovat působnost žalované na činnost advokáta mimo výkon advokacie, žalovaná podotkla, že tento právní názor je nesprávný (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-47), nadto se dle názoru žalované tato pasáž v žalobě ocitla nedopatřením, neboť snad není sporu o tom, že se vytýkaného jednání žalobce dopustil při poskytování právních služeb, a tedy při výkonu advokacie.

Jednání před soudem

14. Při jednání dne 5. 9. 2022 žalovaná setrvala na svém procesním stanovisku a odkázala na své vyjádření, které stručně shrnula.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J.H.

15. Žalobce se k jednání nedostavil. Den před jednáním ve večerních hodinách (v neděli) zaslal soudu omluvu z jednání, kterou zdůvodnil pracovní neschopností, a požádal o odročení jednání. Uvedl, že byl od 28. 4. 2022 do 28. 7. 2022 hospitalizován s ohledem na několik podstoupených operací, přičemž dosud je v pracovní neschopnosti. Uzavřel, že zítra (v den jednání) zašle lékařskou zprávu.
16. Soud konstatuje, že nepovažuje omluvu žalobce za včasnou. Předvolání k jednání doručené žalobci do datové schránky dne 1. 8. 2022 si žalobce vyzvedl dne 3. 8. 2022, žalobce tedy byl zpraven o jednání více než měsíc před jeho konáním. Žalobce dle své omluvy již není hospitalizován a neuvedl žádné okolnosti, proč zaslal omluvu až den před jednáním. Žalobce se přitom o své (trvajících) pracovní neschopnosti nepochybně dozvěděl dříve. Omluva žalobce nadto ani není řádná, neboť soud nezaslal lékařskou zprávu (ani v den jednání, ani později), ergo neosvědčil důvod omluvy. Jelikož neúčast řádně předvolaného žalobce nebránila projednání a skončení věci, soud jednal bez jeho přítomnosti.
17. Soud provedl důkazy navržené žalovanou, a to matriční listy s výpisem kárných řízení žalobce a s přehledem změn sídla žalobce.

Posouzení žaloby soudem

18. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházeje přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Podle § 16 odst. 1 zákona o advokacii *advokát je povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem; o tom je advokát povinen klienta přiměřeně poučit.*
20. Podle § 16 odst. 2 zákona o advokacii *při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.*
21. Podle § 17 zákona o advokacii, ve znění do 31. 12. 2020, *advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesioniální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesioniální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.*
22. Soud má ve shodě s žalovanou za to, že žalobce nijak neprokázal své tvrzení, že svou klientku kontaktoval e-mailem či telefonicky a ta na jeho komunikaci nereagovala. Jak správně podotkla žalovaná, je věcí advokáta, aby řádně vedl advokátní spis (§ 25 odst. 1 zákona o advokacii) z něhož musí být zřejmý postup při poskytování právních služeb. Takovým postupem je nepochybně i komunikace s klientem, jehož příkazy je advokát, v mezích právních předpisů, vázán (§ 3 odst. 1 a § 16 odst. 1 zákona o advokacii). Je přitom logické, že advokát musí svůj spis nejen řádně vést, ale také přijmout opatření k tomu, aby zabránil jeho poškození či zničení. V tomto ohledu je tedy i e-mailová komunikace *de facto* součástí advokátního spisu a advokát ji musí chránit (zálohováním, vytištěním atd.). Žalobce ovšem takto zjevně nepostupoval. Přitom právě v případě, kdy by klient s advokátem nespolečně pracoval, by měl advokát ve svém vlastním zájmu obzvláště pečlivě dokumentovat své úkony či komunikaci s tímto klientem. Jednání žalobce a jeho neschopnost předložit důkazy k podpoře svých tvrzení jde tedy plně k tíži žalobce.
23. Jediný e-mail žalobce adresovaný klientce založený v elektronickém spisu (resp. v jeho vytištěné verzi), je e-mail ze dne 21. 2. 2017, jehož obsahem je sdělení žalobce, že se klientce nemůže dovolat, našel tuto její e-mailovou adresu a potřebuje se s ní domluvit. Tento e-mail ovšem nikterak nevyvrací, že se žalobce dopustil vytykaného jednání. Žalobce též ničím neprokazoval, že by se pokoušel klientce telefonovat, popř. využít jiné možnosti kontaktu (dopisem na adresu bydliště atd.).

Shodu s prvopisem potvrzuje: J.H.

24. Klientka žalobce na rozdíl od žalobce prokázala svou snahu žalobce kontaktovat, a to doručenkami nevyzvednutých dopisů určených žalobci (dopis podaný dne 12. 6. 2018 na adresu Legerova 1830/44, Praha 2, dopis podaný dne 18. 6. 2018 na adresu Evropská 2589/33b, Praha 6). Za těchto okolností soud přisvědčuje závěru žalovaného, že zde nešlo o situaci „slovo proti slovu“, neboť klientka žalobce svá tvrzení doložila důkazy. Nicméně i kdyby klientka neměla žádné doklady o snaze kontaktovat žalobce, bylo by břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně snahy o kontakt na straně žalobce, neboť povinnost být komunikačně aktivní (resp. vynaložit úsilí o kontakt) platí směrem od advokáta ke klientovi, nikoli opačně.
25. K odkazu žalobce na to, že z elektronického spisu klientky je patrný jeho postup, soud předně konstatuje, že jde o žalobní námitku obecnou. Napadené rozhodnutí v bodu 7 uvádí, že z tohoto elektronického spisu není patrné, že by žalobce informoval klientku o průběhu řízení, o vydání rozsudku, o podání blanketního odvolání, o povinnosti zaplatit soudní poplatek za odvolání a obecně o průběhu odvolacího řízení. Ostatně tento závěr je ve shodě s tezí žalobce, že jeho e-mailovou korespondenci zničil virus, takže ani není patrné, jakým obsahem elektronického spisu by žalobce chtěl informování klientky prokázat. Soud dodává, že jiný než elektronický spis žalobce nepředložil.
26. Co se týče žalobní námitky, že klientka mohla žalobce kontaktovat v jeho sídle, popř. prostřednictvím datové zprávy, soud zdůrazňuje, že je povinností advokáta být ve vztahu ke klientovi aktivní, což vyplývá z § 16 odst. 1 a 2 a § 17 zákona o advokacii a dále z etického kodexu (čl. 9 odst. 1 a 4, které ukládají advokátovi povinnost informovat klienta o průběhu vyřizování věci a vydat klientovi na jeho žádost písemnosti významné pro věc), je evidentní, že není povinností klienta, aby „pátral“ po svém advokátovi, nýbrž je povinností advokáta učinit vše pro to, aby byl s klientem v kontaktu. Tuto skutečnost ovšem žalobce neprokázal, viz výše. Lze doplnit, že prvostupňové rozhodnutí (body 15 a 20) zmiňuje i to, že žalobce po dobu minimálně 2 let nehlásil změny sídla, čímž se stal obtížně dosažitelným pro své klienty.
27. Pokud jde o argumentaci žalobce poukazující na novelizaci § 17 zákona o advokacii, soud ji považuje za mimoběžnou. Žalobce nikde v žalobě nerozporuje, že jeho jednání, jež bylo předmětem kárného řízení, bylo jednáním při výkonu advokacie (tj. poskytování právních služeb), a ani soud o tom nemá pochybnosti. Nadto k vytýkanému jednání došlo před žalobcem zmiňovanou novelizací zákona o advokacii. V projednávané věci je tudíž zcela irrelevantní otázka, zda je žalovaná oprávněna monitorovat činnost svých členů i tehdy, jde-li o jednání, které s výkonem advokacie bezprostředně nesouvisí.
28. Závěrem soud dodává, že výrok prvostupňového rozhodnutí obsahuje chybu v psaní, když v první odrážce uvádí, že rozsudek byl žalobci doručen dne 12. 7. 2018 (pozn. toto datum je v odůvodnění zmíněno jako datum, kdy nová zástupkyně klientky doručila žalobci žádost o součinnost), odrážky dvě a tři pojednávají o odvolání proti tomuto rozsudku, přičemž ve čtvrté odrážce uvádí, že věc se stala pravomocnou dne 12. 10. 2017. Tato chyba však nemá žádný vliv na přezkoumatelnost rozhodnutí, jeho správnost a zákonnost.

Závěr

29. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
30. Protože žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje: J.H.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 5. září 2022

Mgr. Milan Tauber v. r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J.H.